

"Lumea de ieri" a lui Stefan Zweig – o lume în efervescentă umanistă și culturală

De Eva Grosz

„Lumea de ieri” este Viena și Europa de dinaintea Primului Război Mondial: o lume sigură, stabilă și armonioasă, unde libertatea de spirit domnea neștirbită. Lumea în care s-a născut și a început să scrie, cunoscând celebritatea, Stefan Zweig, în care el a călătorit, s-a îndrăgostit de cultura franceză, a legat mari prietenii intelectuale. Odată cu catastrofa din 1914, lumea aceasta dispare treptat: tronurile se prăbușesc, ideile se tulbură, o întreagă civilizație începe să se scufunde, pentru ca, odată cu venirea lui Hitler la putere, să fie înghițită de barbaria nazistă.

<http://www.humanitas.ro/humanitas/lumea-de-ieri>

Stefan Zweig a început să scrie cartea în 1934 și a predat manuscrisul editorului în SUA, în februarie 1942, cu o zi înainte de a se sinucide împreună cu a doua sa soție, Lotte Altmann.

Iată un fragment din prima parte a cărții, în care Zweig povestește despre anii lui de liceu în Viena, despre atmosfera intelectuală deosebit de stimulatoare pentru tinerii de vârsta lui.

Suntem la sfârșitul secolului al XIX-lea în Viena :

"Dacă privesc înapoi, trebuie să recunosc că suma cunoștințelor noastre - metodele literare rafinate și nivelul cultural - având în vedere cei 17 ani ai noștri, erau realmente surprinzătoare. Performanțele noastre se pot explica doar prin uimitorul talent și exemplul însuflețit al lui Hofmannsthal, care a scos din noi maximumul, așa încât puteam face față oarecum talentului și exigențelor sale. Eram în posesia oricărei nuanțe artistice a limbii, a capriciilor ei, a îndrăzelii ei. Testam în nenumărate experimentări fiecare tehnică poetică, de la stilul patetic pindarian până la poezia populară. Schimbând zilnic păreri despre creațiile noastre, dezbăteam toate detaliile metrice.

În timp ce bravii noștri profesori subliniau cu cerneală roșie locurile unde lipseau virgule în extemporalele de școală, noi ne criticam cu cea mai mare severitate unul pe celălalt, cu o asemenea competență artistică și o asemenea precizie, cum nici un critic de la o revistă literară nu ar fi fost în stare să o facă. Căci în ultimii ani ai școlii, în râvna noastră oarbă am întrecut pe vestiții critici literari în aprecieri de specialitate și în exprimare stilistică.

Talentul literar precoce descris de mine ar putea sugera că eram o clasă specială. Dar, nici vorbă! Cel puțin o duzină de școli vieneze erau pătrunse de același fanatism, se putea observa același fenomen.

Iar asta nu putea fi ceva întâmplător.

Era atmosfera deosebit de prielnică, creată de terenul cultural al orașului, de atmosfera apolitică a acelei vremi, de interesul pentru noile orientări spirituale și literare în apropierea trecerii la un nou secol, care ne unea aproape organic în dorința noastră de creativitate, specifică în mod natural acestei vârste.

.....
Cu câtă recunoștință mă gândesc și astăzi la lumea asta! Cât de mult m-au ajutat, câtă experiență mi-au oferit enervările acelor dispute înflăcărâte, rivalizările sălbatice între noi, admirația și judecata reciprocă! Ce privire de ansamblu și ce viziune a unei lumi spirituale am câștigat! Ne-au crescut aripi care ne-au înălțat deasupra monotoniei fade și descurajante a școlii."

.....
Traducere liberă din
A Tegnep Vilaga- Lumea de ieri
Ediție din 1947 Anonymus.

Note

Pindar (522-443 BC) poet liric din Grecia Antică, din Teba.
Hugo von Hofmannsthal (1874-1929), Viena, prozator, poet eseist austriac.